

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 632
van **KOEN DANIËLS**
datum: 6 mei 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Mentaal welzijn mantelzorgers - Ondersteuning

Door de coronacrisis komt de mentale gezondheid van vele mensen onder druk te staan. Dat is ook het geval voor de vele mantelzorgers die Vlaanderen kent. Door de coronacrisis is de zorg voor naasten niet gestopt, wel integendeel. In sommige gevallen heeft het de zorg voor naasten zelfs zwaarder gemaakt, met gevolgen voor de mantelzorger.

Beslissingen die genomen werden met het oog op de aanpak van de crisis, zorgden ervoor dat bepaalde ondersteuning en professionele diensten waar mantelzorgers op rekenden in het begin, wegvielen. Daardoor kwam een nog grotere zorgnood op de schouders van de mantelzorger terecht.

Om deze druk en de mentale belasting in kaart te brengen, lanceerde Samana een oproep naar getuigenissen van mantelzorgers. Zo ontstond de 'mantelzorgtelefoon', een nummer waarnaar mantelzorgers kunnen bellen als ze nood hebben aan een babbel of luisterend oor.

Er kwamen vele reacties binnen via de 'mantelzorgtelefoon'. Die werden gebundeld op hun website en vormen zeker een aanrader om te lezen. Eén getuigenis vond ik zeer aangrijpend. Het ging over een dochter die voor haar dementerende moeder zorgde. Door corona kon ze niet meer rekenen op de hulp van haar vrienden en ook de verpleegster kwam niet meer langs. De moeder, die zeer vrolijk was en zong, had plots niets meer om naar uit te kijken.

Op 5 februari jl. had de minister een digitaal overleg met Samana waar de getuigenissen van vele mantelzorgers werden overhandigd. Tijdens het overleg vertelden enkele mantelzorgers hun verhaal rechtstreeks aan de minister.

1. Hoe reageerde de minister op de verschillende getuigenissen van mantelzorgers?
2. Welke punten neemt de minister mee uit het overleg met de mantelzorgers om hun mentaal welzijn te ondersteunen? Op welke vlakken kan er verbeterd worden?
3. Op welke manier kan in een 'back-upplan' worden voorzien voor het geval dat mantelzorgers uitvallen of de diensten/netwerken rond de mantelzorger wegvallen door bijvoorbeeld een pandemie?

ANTWOORD

op vraag nr. 632 van 6 mei 2021

van **KOEN DANIËLS**

1. Ik heb met grote aandacht geluisterd naar de getuigenissen en dit zijn verhalen die "binnenkomen". Ik hoorde hoe deze mensen vol overgave de zorg voor hun naaste opnemen en dat is zeer knap. Deze verhalen sterken me in mijn overtuiging dat we via projecten als "zorgzame buurten" nog meer moeten inzetten op nabije zorg en ondersteuning en de hand uitsteken naar wie hulp kan gebruiken. Ook de sterke schouders van mantelzorgers kunnen niet alle lasten dragen, daarom wil ik zeker inzetten op een zorgaanbod dat flexibel kan inspelen op de noden van zorgbehoevenden en mantelzorgers, zoals flexibele gezinszorg, bijkomende personeelscapaciteit in de woonzorgcentra en investeren in kwaliteit van zorg. We moeten hierbij steeds vertrekken vanuit de persoon die voor ons zit en wat heeft die persoon nodig.

Het was voor mij zeer waardevol om deze moedige getuigenissen te mogen horen en getuige te mogen zijn van de zorg en inzet die deze mantelzorgers elke dag tonen, zodat ik mijn beleid kan blijven afstemmen op de noden in de samenleving.

2. Wat ik meeneem uit het overleg, is dat we in de toekomst verder moeten inzetten op de uitbouw van een laagdrempelig aanbod voor mantelzorgers, samen met de erkende verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers. Deze verenigingen zetten zich al jaren in om mantelzorgers en gebruikers onder meer advies te geven, te informeren en ondersteunen, hun belangen te behartigen, enzovoort. Ik vind het belangrijk dat mantelzorgers – zeker in moeilijke tijden zoals het voorbije crisisjaar – kunnen rekenen op een laagdrempelige, psychosociale ondersteuning, en de mogelijkheid om in gesprek te gaan als daar nood aan is. Ook kwetsbare mantelzorgers moeten we trachten te bereiken door outreachend te werk te gaan.

Anderzijds wil ik ook blijven inzetten op de verdere ontwikkeling van het Vlaams Expertisepunt Mantelzorg dat werd ondergebracht in het Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn (VIVEL), omdat het beschikken over duidelijke en actuele informatie zo belangrijk is voor mantelzorgers. Uit de getuigenissen blijkt dat de toegankelijkheid tot het ruime aanbod aan zorg- en ondersteuningsmogelijkheden beter kan, en dat mensen nog te vaak de weg niet vinden naar het bestaande aanbod.

Momenteel wordt volop gewerkt aan een nieuw mantelzorgplan, waarmee ik de komende jaren sterk wil inzetten op de erkenning en ondersteuning van mantelzorgers, zodat zij zonder in te boeten op hun eigen levenskwaliteit, de zorg voor hun naaste kunnen blijven opnemen en volhouden.

3. Omwille van de pandemie werden een aantal ondersteuningsmogelijkheden noodgedwongen terugged Schroefd of anders georganiseerd, zoals het aanbod waarbij het groepsgebeuren centraal staat (ontmoeting en activiteiten in het lokaal dienstencentrum, dagopvang, lotgenotencontacten voor mantelzorgers, ...). Daarnaast is er ook heel wat zorg en ondersteuning gelukkig wél blijven doorlopen (gezinszorg, thuisverpleging, oppashulp,..) en zochten deze diensten mee naar mogelijkheden om de nodige ondersteuning te blijven bieden.

Zoals ik al aangaf, vind ik het belangrijk dat er nog meer wordt ingezet op de toeleiding naar het bestaande aanbod. Er bestaan immers heel wat ondersteuningsmogelijkheden voor zowel zorgvragers als mantelzorgers, waarbij snel

kan geschakeld worden tussen zorgvormen en intensiteit van de zorg, naargelang de noden die er zijn op een bepaald moment. Het is dus van belang dat mensen hun weg naar dit aanbod snel kunnen vinden of tijdig worden doorverwezen waar nodig.